

Герасименко Д.Є.,
*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку аграрного ринку неабиякого значення набуває завдання розбудови його інфраструктури. Важливим елементом цієї інфраструктури має стати система фінансово-кредитного забезпечення, зокрема система страхування. Дослідження перспектив розвитку сільськогосподарського страхування є важливим та актуальним, оскільки відіграє ключову роль у забезпеченні соціального та економічного захисту і є важливим для підвищення економічної стабільності в цілому.

Т. Ю. Петрук розуміє сільськогосподарське страхування, як цивільно-правові та фінансово-економічні відносини, які виникають у процесі забезпечення страхового захисту майнових інтересів сільськогосподарських товаровиробників у разі настання певних подій (страхових випадків) за рахунок грошових фондів, що формуються у страховика (перестраховика) за допомогою сплати страхувальником страхових платежів (премій) [3]. Інакше кажучи, сутність страхування сільськогосподарської продукції полягає у компенсації втрат сільськогосподарського виробника, завданих несприятливими природно-кліматичними умовами.

Відмітимо, що на страховому ринку України пропонуються класичні та індексні страхові продукти. Класичні страхові продукти включають в себе як страхування окремих ризиків так і мультиризикове страхування. Індексні страхові продукти базуються на регіональному індексі врожайності, вегетації або погоди. Погоджуємося з думкою А.Шолойко [4], яка вважає, що індексне страхування є кращим, ніж класичне, оскільки вирішує проблеми асиметрії інформації, знижує ціну страхування через скорочення адміністративних витрат та полегшує доступ до міжнародного перестраховання ризиків.

Проте, в Україні страхування врожаю сільськогосподарських культур так і не набуло популярності серед сільськогосподарських товаровиробників. Так, страхові послуги аграріям надає лише незначна кількість компаній, інформація про умови та порядок страхування неповна та важкодоступна, перелік ризиків, які приймають на страхування часто не відповідає потребам страхувальників-аграріїв.

Вважаємо, що передумовою розвитку аграрного страхування є обов'язкова участь держави в організації страхування, яка може проявлятися у безпосередньому страхуванні ризиків (така форма страхування існує в Греції, Кіпрі) та через підтримку приватного страхування (Іспанія, США, Канада) [1]. Механізм надання державної підтримки в страхуванні сільськогосподарської продукції має бути прозорим та дієвим. Так, з метою запровадження цієї

підтримки у 2012 році було прийнято Закон України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», який спрямований на забезпечення стабільності виробництва в сільському господарстві [2]. Цей Закон регулює відносини у сфері страхування сільськогосподарської продукції, що здійснюється з державною підтримкою, з метою захисту майнових інтересів сільськогосподарських товаровиробників і спрямований на забезпечення стабільності виробництва в сільському господарстві [2]. Відмітимо, що Закон було прийнято, однак схема державної підтримки так і не запрацювала. По-перше, в державному бюджеті не передбачалось виділення коштів на компенсацію сплачених аграріями страхових внесків, а по-друге, так і не було затверджено перелік культур та види страхових ризиків, на які поширюється дія державної підтримки. За таких умов аграрії продовжують страхувати урожай, як правило, на вимогу банків чи інших фінансових установ, які надають їм доступ до фінансових ресурсів і не часто роблять це за власною ініціативою.

Вважаємо, що страхування врожаю має розвиватись шляхом вдосконалення чинного законодавства України, яке регулює даний вид страхування та обов'язкового надання сільськогосподарським виробникам державної підтримки при страхуванні; покращенні спроможності держави здійснювати свої функції у сфера агостраховання (зокрема, шляхом передбачення в державному бюджеті витрат на компенсацію витрат на страхування); розробці дієвих механізмів та правил державної підтримки страхування; стимулюванні сільгоспвиробників до участі у страхуванні; затвердженні типових форм договорів страхування та інших потрібних нормативно-правових документів; встановленні ефективної системи моніторингу застрахованого врожаю.

Список використаних джерел:

1. Дема Д. І., Віленчук О.М., Демянюк І.В. Страхові послуги: навч. посібник. 3-тє видання стереот. К.: Алерта. 2017. 526 с.
2. Закон України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 27.09.2020).
3. Петрук Т. Ю. Економічний зміст та значення сільськогосподарського страхування. *Агросвіт*. 2017. № 4. С. 46-52
4. Шолойко А. Класичні та індексні страхові продукти для галузі рослинництва. *Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал*. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/klasiczni-ta-indeksni-strahovi-produkti-dlya-galuzi-roslinnictva.html> (дата звернення: 27.09.2020).

Науковий керівник: **Шишпанова Н.О.**, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна